

MÚSICA DE CAMBRA

QUARTET CASALS, FINAL AMB XOSTAKÓVITX

2 DE JUNY DE 2016
SALA 2 ORIOL MARTORELL

ABEL TOMÀS REALP violí
VERA MARTÍNEZ-MEHNER violí
JONATHAN BROWN viola
ARNAU TOMÀS REALP violoncel

LAUDITORI

Lepant 150
08013 Barcelona

Segueix-nos a

YouTube

Comenta aquest concert amb
#auditori #cambra

PROGRAMA

JUNY 2016

DIJOUS 2

20.30h

ABEL TOMÀS REALP violí
VERA MARTÍNEZ-MEHNER violí
JONATHAN BROWN viola
ARNAU TOMÀS REALP violoncel

DMITRI XOSTAKÓVITX | Sant Petersburg - 1906 Moscou 1975 |

1/ *Quartet de corda núm. 6 en Sol major, op 101 (1956)* 26'
Allegretto
Moderato con moto
Lento
Finale

2/ *Quartet de corda núm. 8 en Do menor, op. 110 (1960)* 22'
Largo
Allegro
Allegretto
Largo
Largo

PAUSA

15'

3/ *Quartet de corda núm. 5 en Si bemoll major, op. 92 (1952)* 31'
Allegro
Andante
Moderato

El temps i la durada del concert són aproximats.

Agrairém que apaguéssiu els mòbils, desactivéssiu les alarmes sonores i continguéssiu els estossecs. Un mocador redueix notablement el soroll.

Mitjans patrocinadors

LA VANGUARDIA

CATALUNYA
RÀDIO

3

COMENTARI

Joaquim Rabaseda

Entre 1938 i 1974, Dmitri Xostakóvitx va compondre quinze quartets de corda. Es tracta d'un corpus madur que l'autor va encetar després d'haver completat cinc simfonies i un parell d'òperes. A mesura que passaven els anys, es va dedicar cada vegada més al registre íntim de la música de cambra, talment com es deia que havia fet Beethoven. Gairebé dues tercers parts de la seva música per a quartet de corda, doncs, les va escriure quan tenia més de cinquanta anys. Les obres del concert d'avui exposen els canvis estilístics que van conduir a aquest interès pel gènere, deguts en part als girs polítics posteriors a la mort de Stalin, el 1953, i al trasbals físic ocasionat per la poliomielitis, diagnosticada el 1958.

El 1950, Xostakóvitx va viatjar a Leipzig com a ambaixador cultural de la Unió Soviètica per participar en el jurat de la primera edició del Concurs Internacional Johann Sebastian Bach, organitzat amb motiu del bicentenari de la mort del compositor. L'assistència al festival no només va fer créixer el seu interès pel contrapunt com a textura privilegiada, sinó que va reforçar la idea d'elaborar el contingut musical a partir d'una mena de rúbrica encriptada. Així com Bach havia signat algunes peces amb les notes del seu nom derivades del sistema de notació en alemany (B - Si bemoll / A - La / C - Do / H - Si natural), Xostakóvitx va fer-ho amb l'acrònim format per la inicial del seu nom seguida de les tres primeres lletres de la transliteració alemanya del seu cognom; és a dir, DSCH (D - Re / S - Mi bemoll / C - Do / H - Si natural). La vinculació entre una rúbrica i l'altra es reforçava sonorament

Fotografia → © Josep Molina

per la coincidència de les dues notes finals, pel característic interval de mig to entre les dues notes inicials, i també per la tercera menor entre la segona i tercera notes. Aquests detalls tècnics i de motiu melòdic no eren menors per al compositor, que imaginava així un lligam entre ell i el significat profund de la música de Bach.

Abans de 1950, Xostakóvitx ja havia usat el criptograma DSCH, a la simfonia núm. 8 i al concert per a violí núm. 1, per exemple. Però va fer-ho sobretot en les composicions realitzades entre els quartets de corda núm. 5 i núm. 8. Sense anar més lluny, al quartet núm. 6 conforma l'acord de quatre notes que marca totes les cadències finals. Al quartet núm. 8 surt a cada moviment i és la base del tema ràpid de l'*Allegretto* central; al núm. 5 es troba desordenat i més ocult en el motiu que organitza tota l'obra i que toca la viola en les dues respostes inicials, just al començament del primer moviment. Entre 1952 i 1960, per tant, va ser un dels recursos emblemàtics d'un autor abocat a la introspecció.

QUARTET CASALS

“A quartet for the new millennium if I ever heard one”. Aquestes paraules van aparèixer publicades al *Strad Magazine* poc després de la creació del Quartet. Guanyador dels primers premis dels Concursos Internacionals de Londres i Hamburg, ha esdevingut un dels quartets de corda més importants de la seva generació. Convidat habitual als festivals i cicles de concerts més prestigiosos del món, actua assíduament a les sales Wigmore Hall, Carnegie Hall, Musikverein de Viena, Kölner Philharmonie, Cité de la Musique de París, Schubertiade Schwarzenberg, Concertgebouw d'Amsterdam i Philharmonie de Berlín. El quartet ha realitzat una important producció discogràfica amb *Harmonia Mundi*, fins ara 11 CD, des d'autors del període clàssic fins a música del segle XX. A la tardor del 2015 graven el seu primer CD amb quartets de Beethoven i al llarg del 2016 sortirà a la venda una sèrie de 5 DVD en format Blu-Ray, sota el segell de Neu Records, amb la integral dels quartets de Schubert, enregistrats en directe, durant la tardor del 2013, a l'Auditori de Barcelona, on és grup resident des del 2006. També ha encomanat al compositor Francisco Coll un concert per a quartet i orquestra per la temporada 16/17 amb l'ONE. En reconeixement a la seva posició de primer quartet espanyol amb una important carrera internacional, el grup ha rebut premis com el Nacional de la Música, el Ciutat de Barcelona i el Nacional de Cultura de Catalunya 2016. És quartet en Residència a la Musikhochschule de Colònia i imparteix classes a l'Escola Superior de Música de Catalunya a Barcelona, ciutat on resideixen actualment.

→ L'AUDITORI, HALL SALA 2 ORIOL MARTORELL

MOSTRA DE PINTURES DE JOAN CLOT

IMPRESSIONS DEL CONCERT DEL QUARTET CASALS,
EL 30 DE SETEMBRE DE 2015 A L'AUDITORI

En Joan Clot diu: “Cada Quartet és com una finestra oberta, una imponent estructura d'arquitectura sonora on, per contrast, voldria plasmar-hi la intimitat i la intensitat de la forma més expressiva possible. La música i la pintura tenen un gran espai comú amb l'abstracció, i aquesta ens permet buscar l'expressivitat absoluta.

Cada quadre és un fons on el color i la textura s'amalgamen en una metamorfosi que entrecreu els colors terrosos amb el ric vermelló. Un espai obert, sense nucli ni punt d'atenció, que no té fi i que depassa el marc. Aquí és on els contundents traços oblics llisquen paral·lels, corren, xoquen... i mostren el poderós dinamisme, el ritme més contundent, la passió més continguda i, potser, fins i tot l'anhel o l'esperança. Traços curts, verticals, blancs, repeteixen la pauta i la proporció de l'estructura musical, i volen evocar el fet de l'equilibri i de la bellesa sonora”

<http://www.joanclot.com>